

škola
da Vinci

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

v SŠ, ZŠ a MŠ da Vinci

Platný od 1. 9. 2022

1. Charakteristika školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je z hlediska pedagogicko-psychologického a socio-pedagogického chápána jako selhávání nezletilého v podmínkách školního edukačního programu nejen špatným prospěchem, ale také vytvářením negativních psychických postojů a emočních stavů ve vztahu k vlastnímu učení, ke vzdělávání, k učitelům a obecně ke škole. Bývá důsledkem nevyváženosti ve vývoji osobnosti žáků, v jejich výkonnosti, motivaci, volných vlastnostech a v neposlední řadě také v rodinném prostředí. Nepospěch je téměř vždy způsoben souborem mnoha příčin, které je třeba včas rozkrýt a přijmout účinná opatření směřujících k nápravě. Podpora školního úspěchu vychází zejména z atmosféry školy, ve které je podporováno učení každého žáka, tedy dobrými mezilidskými vztahy jak mezi žáky, tak mezi žáky a pedagogy.

Strategie předcházení školní neúspěšnosti vychází z vyhlášky č. 27/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, v platném znění a jejím cílem je vyhledávání potencionálně neúspěšných žáků a vytváření podmínek ke zlepšení jejich školní úspěšnosti.

*§ 7 (3) Škola zpracovává a uskutečňuje program poradenských služeb ve škole, který zahrnuje popis a vymezení rozsahu činností pedagogických pracovníků uvedených v odstavci 1, **preventivní program školy včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti**, šikaně a dalším projevům rizikového chování.*

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

Strategie reaguje také na kritéria hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání České školní inspekce pro školní rok 2022/2023:

5. Vzdělávací výsledky žáků

5.4 Škola sleduje a vyhodnocuje úspěšnost žáků v průběhu, při ukončování vzdělávání a v dalším vzdělávání či profesní dráze a aktivně s výsledky pracuje v zájmu zkvalitnění vzdělávání.

*Popis kritéria: Škola efektivně **vyhodnocuje úspěšnost žáků** v průběhu a ukončování jejich vzdělávání na všech úrovních řízení pedagogického procesu, umí doložit procesy a výsledky tohoto hodnocení **a dokáže zpracovat opatření, která vedou ke zkvalitňování procesu hodnocení úspěšnosti žáků**. S výsledky hodnocení cíleně pracují pedagogové i vedení školy, **jejich činnosti a opatření zkvalitňují vzdělávání žáků a snižují jejich neúspěšnost**.*

2. Předcházení školní neúspěšnosti ze strany školy

Jednou z klíčových hodnot školy da Vinci je práce s vnitřní motivací dítěte a vytváření optimálních podmínek pro učení tak, aby bylo v souladu s potenciálem dítěte.

Motivace a budování sebedůvěry:

- podporujeme u žáků znalost jejich silných a slabých stránek
- klademe na dítě přiměřené nároky
- přijímáme dítě takové, jaké je, podporujeme jeho jedinečnost
- umožňujeme dítěti vyslovovat vlastní názory,
- podporujeme aktivitu dítěte
- pomáháme dítěti a radujeme se z jeho úspěchů
- rozvíjíme u dítěte pocit empatie
- vyhýbáme se srovnávání s ostatními žáky

Pedagogičtí pracovníci:

- znají žakovy vzdělávací možnosti a jsou se žákem v pravidelném kontaktu
- mají přehled o úrovni vědomostí a dovedností žáka
- spolupracují s třídním učitelem
- znají příčiny jeho nedostatků při plnění školních povinností
- znají žakovo rodinné zázemí a jeho zdravotní stav
- stanovují pravidla vzdělávacího procesu a způsoby hodnocení v daném předmětu
- efektivně podporují žáka a motivují jej ke školní práci
- kontinuálně komunikují s rodiči formou pravidelných konzultačních hodin, „trojúhelníků“ i mimořádných setkání
- speciální pedagogové a psycholog provádějí pravidelnou depistáž ve třídách a ve spolupráci s učiteli vytipovávají žáky potenciálně ohrožené školní neúspěšností

Škola průběžně vyhodnocuje úspěšnost těchto opatření, dlouhodobě sleduje žáky s riziky neúspěšnosti, poskytuje jim pomoc k jejímu překonání, zohledňuje vnější prostředí ovlivňující výsledky žáků, přijímá případná opatření k zamezení rizikového chování.

Na pedagogických radách je vyhodnocována situace vzdělávání žáků ohrožených školní neúspěšností.

Škola si v prevenci stanovuje tyto dlouhodobé cíle:

- vytváření bezpečného prostředí ve třídách a škole
- trvalé sledování a vyhodnocování problematiky školní neúspěšnosti, poskytování informací o úspěšných i neúspěšných řešeních
- v rámci DVPP rozvíjet klíčové dovednosti pedagogů pro tuto oblast
- je poskytována nabídka pomoci pro žáky, kteří potřebují řešit náročné životní situace
- školní poradenské zařízení vytváří a aktualizuje strategii prevence školní neúspěšnosti, seznamuje s ní pedagogy školy a vyhodnocuje její účinnost

3. Doporučené postupy při prevenci školní neúspěšnosti:

Včasně podchycení žákových potíží jednotlivými vyučujícími, ti zejména vyhodnotí, zda jde o ojedinělý výpadek, nebo trvalejší problém, v takovém případě o neúspěšnosti informují rodiče žáka a třídního učitele.

Třídní učitel ověří, zda jde o problém spojený jen s jedním vyučovacím předmětem, nebo zda se týká více vyučovacích předmětů, případně i ve spojení s výchovnými problémy. Podle závažnosti problému třídní učitel kontaktuje rodiče, nabídne osobní jednání s jednotlivými vyučujícími, případně s výchovným poradcem, metodikem prevence rizikového chování, školním psychologem či dalšími členy školního poradenského pracoviště. Kromě individuálních pohovorů je možné svolat jednání výchovné komise. O jednáních se vedou písemné záznamy, které vždy obsahují doporučení školy vůči rodičům a postoj rodičů k nim (individuální doučování, vyšetření v PPP, apod.).

1) Třídní učitel ve spolupráci s dalšími pedagogy a speciálním pedagogem vypracují postup individuálního zohlednění žáka. Postup je založen na individuálním přístupu k žákovi (přiměřená časová dotace k vypracování úkolů, ověření pochopení zadání úlohy, poskytování zpětné vazby, preferování nejvhodnější formy ověřování znalostí, zadávání vhodných cvičení k zopakování a upevnění učiva atd.). Zohlednění je supervidováno i během vyučování speciálním pedagogem.

2) V případě potřeby je žákovi se souhlasem rodičů nabídnuta individuální podpora speciálního pedagoga nebo školního psychologa.

- 3) Pokud potíže přetrvávají, je zákonným zástupcům doporučena návštěva odborného pracoviště – např. PPP, SPC apod. Na základě Doporučení ze školského poradenského zařízení jsou žákovi poskytnuta potřebná podpůrná opatření (individualizace, reedukace, pedagogická intervence, předmět speciálně pedagogické péče, pomoc asistenta pedagoga, zohlednění obtíží, úprava metod a forem výuky, individuální vzdělávací plán atd.).
- 4) Ve skupinové práci a v oblasti volitelných předmětů je žák podporován k využívání svých silných stránek a současně i ke způsobům, jak své silné stránky využít i v oblastech, které jsou pro něj těžké.
- 5) Škola vždy úzce spolupracuje s rodiči, pravidelně je informuje o výsledcích výchovně vzdělávacího procesu.

Další možná opatření:

- zvýšená motivace žáka k učení – důraz na pozitivní hodnocení, stanovení přiměřeného rozsahu učiva, podpůrné pomůcky (přehledy), využití pomoci spolužáků, podpůrné aktivity – oznamování termínů písemných prací a zkoušení, slovní hodnocení
- zajišťování vhodných pomůcek vzhledem k odlišným stylům učení (preferance vizuálního, nebo audio vnímání)
- žáci jsou seznamováni s možnými styly učení a učí se vědomě používat styl pro něj nejvýhodnější
- individuální konzultace, doučování, kompenzace nedostatků pomocí speciálně pedagogických postupů (PLPP, spolupráce s PPP, SPC),
- pomoc při začleňování žáka do třídního kolektivu,
- stanovení přiměřeného rozsahu učiva,
- práce zadaná pro domácí přípravu odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem
- sestavení plánu pedagogické podpory,
- zvýšená práce pedagogů s kolektivem třídy, náprava narušeného klimatu třídy
- vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
- včasné informování rodičů o mimořádném zhoršení prospěchu žáka, tak, aby se zvýšenou péčí mohlo zabránit zhoršení souhrnné klasifikace žáka na konci každého pololetí,
- u žáků, jejichž neúspěšnost souvisí spíše se sociálním znevýhodněním, konzultovat situaci s OSPOD.

4. Doporučený postup při dlouhodobé nepřítomnosti ze zdravotních a jiných závažných důvodů

Také dlouhodobá nepřítomnost žáka ve škole může být příčinou zhoršení prospěchu a ztráty kontaktu se spolužáky. Ve spolupráci třídního učitele, vyučujících, zákonných zástupců a speciálního pedagoga a/nebo psychologa je vytvořen plán dostudování zameškaného učiva, termíny zkoušení i možnosti individuálních konzultací s vyučujícími.